

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації

на тему «Формування інноваційного потенціалу підприємства»

здобувача наукового ступеня доктора філософії

Бердичевського Антона Віталійовича

з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки

за спеціальністю 051 – Економіка

Публічна презентація проведена на розширеному засіданні кафедри «Економічної теорії, підприємництва та торгівлі» та «Економіки, аналітики, моделювання та інформаційних технологій в бізнесі», «Міжнародних економічних відносин» і «Менеджменту та адміністрування» 03 червня 2025 р., протокол № 14, в онлайн форматі (запис додається).

В результаті аналізу опрацювання теоретичних та практичних положень дисертаційного дослідження, поданих до розгляду наукових публікацій за темою дисертації, результатів виконання здобувачем освітньо-наукової програми, а також за підсумками проведення фахового семінару визначено наступне.

1. Актуальність теми дослідження. Здобувач переконливо обґрунтовує важливість та нагальність наукового опрацювання питань, що є предметом його дослідження, висвітлюючи зв'язок теми дисертації із сучасними тенденціями розвитку економіки та суспільства, напрямками досліджень у відповідній галузі знань шляхом критичного аналізу з визначенням сутності наукового завдання. Зокрема, здобувач звертає увагу на наступне.

Сучасні динамічні умови здійснення підприємницької діяльності, необхідність пошуку шляхів виживання в умовах військової агресії росії на території України, є особливо актуальними для вітчизняних підприємств. Крім того, прагнення ефективно працювати, розвиватись, бути конкуренто-

спроможними безпосередньо пов'язані з інноваційною спроможністю підприємств та їх здатністю формувати інноваційний потенціал.

Оновлення асортименту продукції, модернізація обладнання, покращення комунікацій із стейкхолдерами, та інші зміни бізнес процесів на засадах інноваційності неможливі без сформованого інноваційного потенціалу. Такі особливості вимагають від менеджменту підприємства удосконалення системи управління як підприємством, так і процесами формування та реалізації його інноваційного потенціалу на засадах системного та стратегічного підходу.

Зважаючи на чималий науковий доробок зарубіжних і українських науковців та практиків, із врахуванням змін умов ринку потребують подальших ґрунтовних досліджень питання щодо формування теоретико-методичний і науково-прикладних основ формування інноваційного потенціалу саме промислових підприємств, які глобально впливають на розвиток економіки країни.

З огляду на вищезазначене дисертаційне дослідження Бердичевського А.В. «Формування інноваційного потенціалу підприємства», має як теоретичний так і практичний характер, є своєчасним і актуальним.

2. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.
Дисертація Бердичевського А.В. виконана відповідно до планів науково-дослідних робіт Хмельницького національного університету в межах науково-дослідної теми: «Регулювання національної економіки та формування стратегічних пріоритетів розвитку підприємницької та біржової діяльності за умов євроінтеграції» (2023-2025 рр., номер державної реєстрації 0123U100797). Результати досліджень також формувалися під час виконання держбюджетних науково-дослідних робіт: «Моделювання стратегій безпечного розвитку інноваційно-орієнтованих соціально-економічних систем» (5Б-2022, № ДР 0122U001212, 2023р.), «Розробка стратегій та моделювання інноваційного потенціалу кластеризації соціально-економічних систем в контексті національної безпеки держави» (2Б 2020, № ДР 0120U102088, 2021 р.), «Управління інноваціями у плануванні і маркетингу на засадах маржинального підходу» (4Б-2017, № ДР 0113U002062, 2019р.), а також госпдоговірної теми № 19-2019 «Розробка системи управління інноваційно-технологічним розвитком

підприємства за умов реалізації політики зміцнення національної безпеки держави» (№ ДР 0119U103529, 2021р). Матеріали дисертації використовувалися під час реалізації освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти з економічних і управлінських спеціальностей та в рамках аналітичної підтримки регіональних промислових структур.

Сукупність теоретико-методичних положень та науково-прикладних результатів, представлених у дисертації, дозволяє зауважити, що її виконання є важливою складовою частиною цих науково-дослідних робіт.

3. Наукова новизна отриманих результатів. Представлені в дисертації положення, концептуальні засади, структура, постановка завдань та їх вирішення, узагальнені висновки є результатом реалізації авторських ідей і самостійно виконаної наукової праці. У роботі обґрунтовано низку концептуальних положень, узагальнень та висновків, які відповідають критеріям наукової новизни, зокрема:

удосконалено:

- науково-методичний підхід до формування моделі функціонально-структурної декомпозиції інноваційного потенціалу підприємства, який дозволяє узагальнити інформацію про ознаки, умови, фактори інноваційної активності та інноваційного розвитку підприємства, характеристики макро- і мікросередовища її функціонування, наявність можливостей для продукування інновацій задля забезпечення конкурентоспроможності на ринку в умовах ринкової турбулентності; модель є основою для систематизації та вивчення інноваційних процесів в компанії, її готовності до інноваційної діяльності;

- теоретико-методичний підхід щодо врахування якісних та кількісних характеристик інноваційного процесу при застосуванні системи показників його комплексної оцінки за кінцевими результатами з метою ефективного управління інноваційною діяльністю промислових підприємств;

- визначення інноваційного процесу як сукупності основного (від появи інноваційної ідеї до її практичної реалізації) і супутнього процесів (забезпечення основного процесу фінансовими, матеріальними, трудовими,

інформаційними та іншими ресурсами), що підвищує точність оцінювання результатів реалізації інноваційного потенціалу;

- теоретико-методичний підхід до побудови механізму інноваційного розвитку підприємства в рамках функціонально-структурного підходу, що полягає у комплексному використанні функціональних і ситуаційних складових його реалізації за допомогою: розробки стратегії інноваційного розвитку, розмежування сфери застосування та заходів дії інструментів реалізації механізму інноваційного розвитку. Запропонований механізм, включає принципи, методи та етапи здійснення інноваційних процесів, а також опис цілей, завдань та критеріїв управлінської діяльності, спрямованої на розвиток підприємницької діяльності інноваційного характеру;

набули подальшого розвитку:

- класифікація інновацій, яка на відміну від існуючих, базується на врахуванні властивостей окремих об'єктів інноваційної діяльності і сприяє визначенню пріоритетних напрямів розвитку промислових підприємств та ефективному управлінню ними;

- маркетинг-логістичний підхід до управління процесами формування інноваційного потенціалу, який ґрунтується на використанні системного підходу до вивчення інноваційних процесів з метою підвищення їх ефективності та результативності;

визначення сутності поняття «інноваційний потенціал підприємства» як комплексу цілей, та ресурсів і результатів інноваційної діяльності, які взаємодіють між собою і ринковим середовищем за конкретних організаційно-управлінських умов (наявності людського, наукового, фінансового, інституційного та організаційного потенціалів), що забезпечують інноваційну діяльність підприємства, визначають рівень її інноваційного розвитку, спроможність ведення інноваційної діяльності;

- визначення інноваційної діяльності як такої, яка охоплює усі наукові, технологічні, управлінські, фінансові та комерційні заходи, які фактично чи по плану приводять до отримання кінцевого результату – інноваційного продукту, метою реалізації якого є отримання синергетичного ефекту (економічного, соціального, екологічного, наукового, науково-технічного тощо) за рахунок

задоволення потреб споживачів у більш динамічний, або результативний спосіб.

4. Теоретичне та практичне значення результатів дисертації полягає у тому, що теоретичні положення, висновки та рекомендації дисертаційної роботи, що розкривають зміст формування інноваційного потенціалу та управління процесами його реалізації доведені до рівня їх практичного застосування промисловими підприємствами, зокрема – підприємствами легкої промисловості. Обґрунтована автором система управління формуванням інноваційного потенціалу в системі менеджменту підприємства та побудований механізм інноваційного розвитку, ґрунтуються на функціонально-структурному підході, комплексності та принципах стратегізації і дозволяють вчасно ідентифікувати інноваційні можливості, перешкоди та ризики, підвищувати інноваційну активність та розвивати інноваційний потенціал.

5. Використання результатів роботи. Отримані результати дисертаційного дослідження у вигляді науково-практичних рекомендацій апробовані Департаментом міжнародного співробітництва та регіонального розвитку Вінницької ОВА; Хмельницькою торгово-промисловою палатою, ПрАТ «Володарка», ПрАТ «Хмельницька швейна фабрика «Лілея»», ТМ Berdichevski.

Теоретико-методичні рекомендації на основі сформованих науково-методологічних висновків використовують у навчальному процесі Хмельницького національного університету при викладанні таких дисциплін як «Економіка суб'єктів підприємницької діяльності», «Управління потенціалом підприємства», «Інновації та інноваційне підприємництво», а також при виконанні курсових робіт.

6. Особиста участь автора в одержанні наукових та практичних результатів, що викладені в дисертаційній роботі. Дисертаційна робота Бердичевського А. В. є результатом одноосібно проведеного наукового дослідження, у якому викладено авторський підхід до формування теоретичних, науково-методичних, практичних засад та рекомендацій щодо вирішення поставленого завдання – формування структури системи управління формуванням та реалізацією інноваційного підприємства.

Основні положення дисертаційної роботи, наукові результати, висновки, пропозиції та рекомендації, які виносяться на захист, опубліковані у фахових наукових виданнях. З наукових праць у дисертаційній роботі використані ідеї та положення, запропоновані лише особисто автором.

Дисертаційна робота виконана на кафедрі Економічної теорії, підприємництва та торгівлі Хмельницького національного університету, науковий керівник доктор економічних наук, професор, Гончар Ольга Іванівна.

Розглянувши звіт подібності щодо перевірки на плагіат, встановлено, що дисертаційна робота Бердичевського Антона Віталійовича є результатом самостійних досліджень здобувача і не містить елементів плагіату та запозичень. Використані ідеї, результати і тексти інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Дисертаційна робота характеризується єдністю змісту та відповідає вимогам щодо її оформлення. Стиль викладення в дисертації матеріалів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій забезпечують легкість і доступність їх сприйняття. Дисертаційне дослідження відповідає обраній темі, розкриває її та підтверджує, що автором вирішено поставлені у роботі завдання.

7. Перелік публікацій за темою дисертації. Аналіз наукових публікацій, повноти опублікування результатів дисертації та особистого внеску здобувача, засвідчив, що результати дослідження, які викладені в дисертаційній роботі, повною мірою відображають основні положення та висновки роботи, доповідалися та обговорювалися на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

За темою дисертаційної роботи опубліковано опубліковано 21 наукову працю, загальним обсягом 9,22 друк. арк., з яких особисто автору належить 6,08 друк. арк., у тому числі: 3 розділи у колективних монографіях; 2 статті у зарубіжних наукових виданнях, які індексуються у наукометричній базі даних Scopus; 5 статей у наукових фахових виданнях України; 11 наукових публікацій, що додатково відображають результати дослідження.

Список публікацій здобувача за темою дисертації:

а) Праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

у наукових монографіях

1. Berdychevskyi A. Management Of Innovation Potential In The Functioning System Of The Enterprise / A. Berdychevskyi // Actual problems of modern science: monograph: edited by Matiukh S., Musial J., Polishchuk O., Macko M. – Bydgoszcz: Kazimierz Wielki University, 2024. – P. 32 – 39. (0,64 друк. арк.).
<https://elar.khmnmu.edu.ua/items/911a355a-8e6f-4fcc-81c0-7f8f3b70568f>

2. Narzędzia marketingowe w zapewnieniu rozwoju innowacyjnego potencjału przedsiębiorstwa i wzrostu konkurencyjności / Berdychevskyi A., Pushkina Yu. // ACTUAL PROBLEMS OF MODERN SCIENCE : monograph: edited by Matiukh S., Skyba M., Musial J., Polishchuk O. – 2021. – P. 121 – 128 (0,48 друк. арк.; особистий внесок: обґрунтовано складові системи управління інноваційним потенціалом промислового підприємства на основі використання ринкових маркетингових інструментів – 0,24 друк.арк.).

3. Бердичевський А. Інноваційний потенціал підприємства та його складові: поняття, сутність, еволюція теоретичних поглядів / О. Ціхановська, А. Бердичевський // Фінансова підзвітність суб'єктів господарювання у розвитку громадянського суспільства : монографія / В. Мошинський, Н. Позняковська, О. Міклуха, О. Дорошенко та ін. Рівне: НУВГП, 2021. - С. 62-69. (0,64 друк. арк.).
Особистий внесок: уточнено сутність інноваційного потенціалу підприємства та обґрунтовано його складові – 0,4 друк. арк.).

у закордонних виданнях, що індексуються у

міжнародних наукометричних базах Scopus i Web of Science

4. Berdychevskyi, Anton / Gonchar, Olga; Sharko, Marharyta; Petrushenko, Nataliac; Korniienko, Oksana; Bitiy, Andrii; Berdychevskyi, Anton. Using Probabilistic Dynamics of Innovations to Manage the Recovery and Modernization of Ukrainian Industries. CEUR Workshop Proceedings, 2024, 3668, pp. 186–197. (0,95 друк. арк.; особистий внесок: конкретизовано передумови застосування інновацій для управління відновленням та модернізацією промисловості України; визначені складові моделі ймовірнісної динаміки інновацій (0,2 друк. арк.). . Індексується та реферується в міжнародних базах даних: **Scopus**, Index Copernicus, EBSCO, CrossRef, Google Scholar).

5. Berdychevskiy, Anton. Information Potential and Marketing Innovations in the Enterprise Management System / Gonchar, Olga; Irina Zakryzhevskia; Andrii Bitiy; Irma Dikhaminjia; Berdychevskiy, Anton; Halyna Nahorniak // 14 th International Conference on Advanced Computer Information Technologies, ACIT 2024, 2024, p. 361-364. [DOI: 10.1109/ACIT62333.2024.10712552](https://doi.org/10.1109/ACIT62333.2024.10712552) (0,86 друк. арк.; особистий внесок: обґрунтовано особливості формування і реалізації інноваційного потенціалу та маркетингових інновацій в системі управління підприємством – 0,15 друк. арк.)). Індексуються і реферується в базах даних: **Scopus**, Index Copernicus, EBSCO, CrossRef, Google Scholar).

у наукових фахових виданнях України, у тому числі які входять до міжнародних наукометричних баз даних:

5. Бердичевський А. Управління ефективністю розвитку підприємств сфери послуг на засадах інноваційності / Гончар О., Бердичевський А. // Економіка та суспільство, 2024, Вип. 64. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-97> <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/4312> (0,45 друк.арк.; особистий внесок: сформовано теоретико-методичні засади побудови механізму формування інноваційного потенціалу (0,35)).

Індексуються і реферується в базах даних: Vernadsky National Library, Google Scholar, Index Copernicus, CiteFactor, Eurasian Scientific Journal Index (ESJI).

6. Бердичевський А. Інноваційний розвиток підприємств сфери послуг / Гончар О., Бердичевський А. // Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки, 2024, № 78 – С.22-27. DOI <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/article/view/1615/1520> <https://doi.org/10.32782/2522-1205-2024-78-03> (0,5 друк.арк.; особистий внесок: ідентифіковано елементи системи управління формуванням інноваційного потенціалу (0,4)). Індексуються і реферується в базах даних: Google Scholar, Ulrich's Periodicals Directory, Index Copernicus, WorldCat.:

8. Бердичевський А.В. Формування організаційно-економічного механізму управління інноваційним потенціалом підприємств легкої промисловості в конкурентному середовищі / А.В. Бердичевський // Вісник ХНУ, 2023. Серія: Економічні науки, 2023, № 4, С. 522-527. (0,6 друк.арк.). <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-320-4-78>

<https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1634/1673>

Індексується і реферується в базах даних: Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського.

9. Anton Berdychevskiy. Organizational and marketing support as a factor in the development of the innovative potential of light industry enterprises / Anton Berdychevskiy // Вісник ХНУ, Серія: Економічні науки, 2022 , № 6, том 2, С. 418-423. (0,6 друк.арк.).[https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6\(2\)-70](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-312-6(2)-70)

<https://heraldes.khmnu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/1633/1672>

Індексується і реферується в базах даних: Index Copernicus, Google Scholar, НБУ ім. В. І. Вернадського.

10. Особливості сучасного етапу та генезис теорії потенціалів підприємства / О.І. Гончар, А.В. Бердичевський // Соціально-економічний розвиток регіонів в контексті міжнародної інтеграції. – 2018. – № 29 (18), Т.2. – С. 193-199. (0,7 друк.арк.; особистий внесок: сформовано авторський підхід розуміння інноваційної активності і інноваційного потенціалу (0,5 друк.арк.)).

Праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

11. Berdychevskiy A. Marketing Provision of Entrepreneurial Potential as Factors of Innovative Development on the Example Of Light Industry Enterprisesp / Olga Gonchar, Anton Berdychevskiy // The Role of Universities in Innovative Entrepreneurial Ecosystems: Academic Entrepreneurship and Innovation : International scientific-practical conference. - 19-20 april 2024, Tbilisi, Georgia: Sokhumi State University, 2024, P. 162-170. (0,75 друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано елементи механізму формування інноваційного потенціалу підприємства і його організаційно-маркетингового забезпечення (0,65 друк.арк.)).

12. Бердичевський А.В. Інноваційно-інвестиційна активність бізнес-структур у відновленні української економіки / А. Бердичевський, М. Проскурівський, О. Гончар // Сучасні тренди, реалії і перспективи розвитку туризму та готельно-ресторанної справи: збірник тез Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції (Хмельницький – Меджибіж, 23-24 травня 2024 року). Хмельницький – Меджибіж: Хмельницький національний університет, 2024 , С. 121- 122. (0,25 друк арк.; особистий внесок:

обґрунтовано функції інноваційної діяльності у підприємницькому середовищі (0,1 друк.арк.).

13. Berdychevskyi A. Management Of Innovation Potential In The Functioning System Of The Enterprise / A. Berdychevskyi // 10 th Internacional conference X Ukrainian-Polish Scientific Dialogues: book of abstracts: edited by Matiukh S., Musial J., Polishchuk O., Marek M. – 2024. – P. 18. *(0,1 друк.арк.).*

14. Бердичевський А.В. Маркетингові інновації в цифрову епоху, як чинник розвитку потенціалу підприємства / А.В. Бердичевський // Соціально-політичні, економічні та гуманітарні виміри європейської інтеграції України: зб. наук. пр. XI Міжнар. наук.-практ. конф., м. Вінниця, 25 вересня 2023 р. – Вінниця, 2023. – Ч. 2 – С. 82 – 88. ISBN 978-966-918-067-4 *(0,15 друк.арк.).*

15. Бердичевський А.В. Трансформація підприємницького середовища в умовах війни / Бердичевський А.В., Долобанько А.О. // Проблеми і перспективи економічного розвитку в умовах модернізаційних процесів в Україні та світі : матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Кропивницький, 12 груд. 2023 р. : у 2 ч. : Ч. 2 / [редкол. : А. А. Тихий, В. В. Зайченко, Н. С. Шалімова та ін.] ; М-во освіти і науки України, Центральноукраїн. нац. техн. ун-т, каф. економіки, підприємництва та готельно-ресторанної справи. – Кропивницький : РВЛ ЦНТУ, 2023. – С. 61 – 63. *(0,25 друк.арк.; особистий внесок: деталізовано чинники впливу на формування інноваційного потенціалу ринкових чинників (0,15 друк.арк.)).*

16. Бердичевський А. В. Євроінтеграційні трансформації як вектор розвитку інноваційного потенціалу підприємства та його ринкових спроможностей / А.В. Бердичевський // Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні : матеріали III Міжнародної наук.-практ. конф. молодих вчених і студентів (м. Львів, 2 березня 2023 р.) : тези доповідей. – Львів : Львівський торговельно-економічний університет, 2023. – С. 219-221. *(0,2 друк.арк.).*

17. Бердичевський А. В. Брендинг в управлінні результативністю реалізації підприємницького потенціалу / О. Гончар, А.Битий, А. Бердичевський // Європейський досвід використання цифрових технологій в економіці в умовах пандемії COVID-19: збірник матеріалів Міжнародної

науково-практичної інтернет-конференції / за ред. А. В. Череп, І. М. Дашко, Ю. О. Огренич, В. М. Гельман, О. Г. Череп. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023, С. 290-293. *(0,3 друк.арк.; особистий внесок: визначено роль маркетингових інструментів у формуванні інноваційного потенціалу (0,1 друк.арк)).*

18. Бердичевський А. В. Інновації у формуванні потенціалу і конкурентного статусу підприємства / А.В. Бердичевський // Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні : матеріали II Міжнародної наук.-практ. конф. молодих вчених і студентів (м. Львів, 25 січня 2022 р.) : тези доповідей. – Львів : Львівський торговельно-економічний університет, 2022. - С. 254 – 257 *(0,3 друк.арк.).*

19. Berdychevskyi A. Aktywacja badań marketingowych we wdrażaniu innowacji i zarządzania potencjałem przedsiębiorstwa / A. Berdychevskyi, Yu. Pushkina // IX Ukrainian-Polish Scientific Dialogues: Conference Proceedings. International Scientific Conference, 20-23 October 2021, Khmelnytskyi (Ukraine). – Khmelnytskyi National University, 2021. – С.95-97. *(0,25 друк.арк.; особистий внесок: сформовано блок-схему функцій інноваційного потенціалу (0,15 друк.арк)).*

20. Бердичевський А. В. Мотиваційний механізм активізації інноваційних процесів формування потенціалу підприємства / Гончар О. І., Бердичевський А. В. // Проблеми та перспективи розвитку бізнесу в Україні : матеріали Міжнародної наук.-практ. конф. молодих вчених і студентів (м. Львів, 19 лютого 2021 р.) : тези доповідей. – Львів : Львівський торговельно-економічний університет, 2021. - С. 186-187. *(0,2 друк.арк.; особистий внесок: обґрунтовано значення мотиваційної функції інноваційного потенціалу (0,15 друк.арк)).*

21. Бердичевський А.В. Фінансові аспекти формування потенціалу підприємства / А.В. Бердичевський, К.Я. Мельничук // VIII Ukrainian-Polish Scientific dialogues: Conference Proceedings. International scientific conference, 16-19 October, 2019, Khmelnytskyi (Ukraine). - Khmelnytskyi National University, 2019. – 179 h. – Р. 171-172. *(0,15 друк.арк.; особистий внесок: сформовано блок-схему функцій інноваційного потенціалу (0,1 друк.арк)).*

ВВАЖАТИ,

що дисертаційна робота Бердичевського Антона Віталійовича «Формування інноваційного потенціалу підприємства», яка подана на здобуття ступеня доктора філософії, за своїм науковим рівнем та практичною цінністю, змістом та оформленням повністю відповідає вимогам пп. 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради Закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та відповідає напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми Хмельницького національного університету зі спеціальності 051 – Економіка.

РЕКОМЕНДУВАТИ:

дисертаційну роботу «Формування інноваційного потенціалу підприємства», подану Бердичевським Антоном Віталійовичем на здобуття ступеня доктора філософії, до захисту.

Головуючий публічної презентації –
розширеного засідання кафедри «Економічної
теорії, підприємництва та торгівлі» та викладачів
кафедр: «Економіки, аналітики, моделювання
та інформаційних технологій в бізнесі»,
«Міжнародних економічних відносин» і
«Менеджменту та адміністрування»
доктор економічних наук, професор

Лариса ЛЮБОХИНЕЦЬ

